

LÁTOGATÁS

A KÖZPONTI PAPNEVELŐ INTÉZET PÁLOS KÖNYVTÁRÁBAN

2018. április 26-án az Ezüstnet Egyesület szervezésében látogatást tettünk a Pálosok Pesti Rendházának könyvtárában, mely egyben a Központi Papnevelő Intézet könyvtára is. A látogatáson 16 fő vett részt. A program elején Agócs Marika, a program szervezője rövid tájékoztatást adott a Pálos rendről, rövid történetéről, jelenlegi működéséről. A Pálos Rend az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, mely 1263-ban alakult meg Boldog Özséb vezetésével. Boldog Özséb összegyűjtötte a Pilisben élő szerzeteseket és Klastrompusztán felépítették első monostorukat. A Rend vezetője a mindenkori Generális Perjel. A Pálosok Rendje a középkorban igen elterjedt volt, nemcsak Magyarországon, hanem más országokban is, sok rendházzal rendelkeztek. A rend fénykorában, a 18. században Magyarországon 161 pálos szerzetes működött. 1783-ban II. József feloszlatta a rendet és birtokait elkoboztatta. A rend központja ezt követően Lengyelországba került át, a Chestohowa melletti Jasna Góra kolostorba.

1934-ben újra megalakult a magyarországi rendtartomány, először a Gellért hegyen lévő Szikla-kápolnában kezdték el működésüket. Ezt követően Pécsen, majd Petőfiszálláson (Pálosszentkút) és Márianosztrán is létesítettek rendházat. 1950-ben azonban feloszlatták az összes magyarországi szerzetesrendet, így a pálosokat is. A Pálos rend csak 1989-től kezdődően folytathatta tevékenységét, ezt követően visszakapták rendházaikat. A jelenlegi szerzetesi létszámról pontos adatunk nincs, 2008-ban 22 pálos szerzetes tevékenykedett Magyarországon. Megalakult a pálosok női ága is, ez jelenleg az Erdőkürti rendházban működik.

Látogatásunkat az Egyetemi Templom (egykori Pálos templom) megtekintésével kezdtük. Idegenvezetőnk Dr. Diós István atya volt. A barokk stílusú templomot a pálosok építették fel 1723 és 1770 között Mayerhoffer András építész tervei alapján. A főoltár Mária mennybevételét ábrázolja. Az oltár két oldalán Remete Szent Pál és Remete Szent Antal szobrai találhatók.

A díszes szószék alakjai a négy sarkalatos erényt jelenítik meg: okosság, igazságosság, mértékletesség, lelki erősség. Ezen a szószéken esett össze 1927. április 1-én a szentmise alatt Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök, aki egy nappal később a kolostorban elhunyt. Az ő emlékére minden év április 1-én szentmisét mutatnak be az Egyetemi templomban.

A Pálos Könyvtár az egykori Pálos templom és kolostor együttes részét képezi. 1760 – 1770 között készült el. A berendezést Rutschmann Antal pálos szerzetes tervezte. A Pálos rend feloszlását követően a pálos könyvtár könyvei a közeli Egyetemi Könyvtár állományába kerültek. A könyvtár helyisége ezután különféle hivatalok székhelye lett. 1803-ban gróf Széchenyi Ferenc a királytól megkapta a Pálos kolostor és a könyvtár épületét Nemzeti Múzeum és Nemzeti Könyvtár céljaira, és ide hozatta könyvtárát Nagycenkről. Ebből fejlődött ki a mai Országos Széchenyi Könyvtár.

A mai könyvállomány 163 kolostor könyv adományaiból állt össze, 16.000 mű, 8.000 kötetben. A könyvek nagy része latin nyelvű, de találhatunk itt szlovák és német nyelvű kiadványokat is. A Pálos könyvtár csak kutatók számára fenntartott gyűjtemény. A könyvtár télen zárva van, mivel a teremnek sem érdemi világítása, sem fűtése nincs. A kutatók légzése révén kialakuló pára lecsapódása kárt okozna az értékes könyvekben és fa berendezési tárgyokban. A Központi Papnevelő Intézet hallgató számára a 3. emelten hoztak létre egy működő könyvtárat, ahol a Pálos könyvtár teljes könyvanyaga digitalizált formában hozzáférhető.

A Pálos könyvtár mennyezeti freskói igen jó állapotban maradtak fenn. A freskókon allegorikus alakok láthatók. A freskók témája az a tétel, hogy a tudományok és a művészetek a teológia szolgálóleányai. A négy sarokban négy egyházatya néz le a látogatókra: Szent Ambrus, Szent Ágoston, Nagy Szent Gergely és Szent Jeromos.

A látogatás során sok új ismerettel gazdagodhattunk. Köszönjük Agócs Marikának a jól sikerült könyvtár látogatás megszervezését és lebonyolítását. Ennek értékét az is növeli, hogy a könyvtár a nagyközönség száma nem látogatható.

Lejegyezte: Galyó János